

Աղամէն մինչև Նոյի ծնունդը 1662 տարին երկրորդ շարք մըն է, Համարելով որ Աղամ կայէնի ծննդեան ատեն 30 տարեկան էր. կայէնն մինչև Նոյի ծնունդը 1632 տարի անցած կ'ըլլայ. բայց եթէ առարկուի որ կայենեան Ղամէք՝ Սեթեան Ղամէքի ժամանակակից է, մենք զայդ ալ հաւանական համարելով, կը տեսնենք որ Աղամէն մինչև Ղամեքայ ծնունդը 1474 տարին երկու միջոց մը կայ, ուսկից հանելով 30 տարի, որ է տարիք Աղամայ երբ ծնաւ զկայէն, կ'ունենանք՝ կայէնի ծննդենէն մինչև Ղամեքայ աշխարհ գալը 1444 տարին երկու շարք մը:

Վերը ակնարկեցինք որ Ս. Գրոց մէջ Նահապետաց ծնունդի ժամանակագրութեան տարբերութիւնը կը նշանակէ մին իրրեկ ցեղային անդրանկութեան ծնունդ և միւսը իրրեկ իսկական ծնունդ այն անձին որոյ վրայ է խօսքը: Ահա օրինակ մը ևս.

Սեթայ ծննդեան համար Եբրայականը կը դնէ 130որդ տարին Աղամայ կենաց, իսկ Եթովպականը 230ին: Բայց գիտենք որ 130ին ծնած Սեթը անդրանիկ չէ (այլ նահապետական ցեղին անդրանկութիւնը ժառանգող): Սեթէն առաջ միթէ Աբէլ ծնած չէ՞ր՝ որ կայէնէ սպաննուեցաւ, և կայէն Աբէլէն առաջ ծնած չէ՞ որ Սեթ դուռ աշխարհ չեկած՝ իւր անունով թաղարք մը շինեց՝ որուն մէջ բնակիչներ կային. և դարձեալ

չէ՞ կարելի ենթադրել որ կայէնէ առաջ անդրանիկը աղջիկ մը եղած ըլլայ: Բոլոր այս խորհրդածութիւնները զմեզ կ'առաջնորդեն եզրակացնել թէ 130որդ թուականն հաւանաբար Աբէլի մահուան թուականն է և առով՝ Լակոնարան Ս. Գիրքը՝ մարդկութեան իմացնել ուզած է եղեռնական առաջին զոհին և ոճիրին որոշ թուականը, որով 130 թուականը չէ կարելի ընդունիլ իրրեկ կայէնի ծննդեան թուականը: Եթէ նոյն իսկ համարինք թէ 130որդ տարւոյն մէջ Աղամ ծնած ըլլայ զկայէն, կայէնէն մինչև Ղամեքայ ծնունդը 1344 տարի անցած կ'ըլլայ: Եւ որովհետեւ գիտենք թէ ամենէն երկար ապրողը Մաթուսաղան եղած է 969 տարին երկու, չենք կարող ընդունիլ որ կայէն 1444 կամ 1344 տարի ապրած ըլլայ՝ տակաւին չի ծնած Ղամէքէն սպաննուելու համար. և Ս. Գիրքը որոշ կ'ըսէ թէ Ղամէքին սպաննածը այր էր, երիտասարդ էր, որ է ըսել կայէնը չէր:

Յետ այս խորհրդածութեանց՝ կարող ենք շեշտել որ Հրէական աւանդութիւն անտեղի է և եթէ Ս. Հերոնիմոս ժամանակ ունեցած ըլլար՝ հրէական այս սխալ աւանդութեան վրայ ժամանակագրական խորհրդածութիւններ ընելու, անտարակոյս եկամուտ աւանդութիւնը առասպել պիտի համարէր:

(Շարունակելի)

Հ. Խ. ՍԻՍԱՆԻԱՆ

1915-1916

Մ. ՌԱՖԱՅԵԼԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ

ՇՐՋԱՆԱԽԱՐՏՆԵՐԸ

ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԱԿԱՆ ՌԻՍԱՆՈՂՆԵՐԸ

Անշուշտ անոնք որ քաջութեամբ ու միանգամայն յաջողութեամբ աւարտեցին իրենց Լիկէական ընթացքի ուսումը, անկեղծ հպարտութեամբ մը իրենց անունը պիտի ուզեն տեսնել «Բագմամլէպ»ի էջերուն մէջ:

Կերպով մը անցելոյն մէջ՝ ամաազրիս պարտքն էր պատկերել ազգին առջև՝ հայրենիքի վաւակաց տաղանդն և ուշիմութիւնը, որոնք հեռու մայրենի յարկէն, Եւրո-

պացի ամենէն մեծ գիտնականներէն առաջնակարգ մրցանակներ կը շորթէին, և Ազգը ինչպէս հիմայ՝ այդ հանճարեղ գլուխներուն վրայ կը պարծէր, որոնք յետ Մուրատ Ռաֆայէլեան վարժարանի ընթացքին՝ Խտալիոյ, Պիճիոյ, Գերմանիոյ, և Ֆրանսայի ևն համալսարանները կը դրկուէին, և զանազան ճիւղերու մէջ դասնապատկաներու կ'արժանանային:

Եւրոպան Արեւելքի համար այն է հիմայ՝ ինչ որ լոյսը աչքին. ամէն ուսումնաւոր կը ձկուի հոն՝ իբրեւ նոր կեանքի մը ժամադրաւայրը: Եւ այս դէպի Արեւմտեան լոյսը արփաթեկելու տենչը վաղուց արդէն մեր Հայութիւնը հիւծած է:

Իսկ հիմայ որ մեր Զախլախուած հայրենիքին մէջ մատով պիտի ցուցուի երկտասարդ հասակը, ինչ համակրանք պիտի ստանան անոնք՝ որ ձեռքերնին վկայականով մը ասպարէզ պիտի նետուին՝ ի նպաստ հայրենեաց:

Ինչպէս միշտ՝ այսպէս ներկայ համալսարանական աշակերտները քիչ շատ զանազան ճիւղերու կը հետեին, ամէնքն ալ կարեւոր, միանգամայն և օգտակար թէ ուսանողաց կեանքին դուրեկանութեան և թէ անտարակուսելիօրէն նպաստամատուց ձեռնտուութիւն մը հայթայթելուն մեր ժողովրդեան. ինչպէս, բժշկութիւն, երկրաչափութիւն, դեղագործութիւն, զրականութիւն, երկրագործութիւն ևն ևն, որոնք շահեկանութենէ զուրկ ճիւղեր չեն, նկատմամբ Արեւելքի, ուր որ բնակչութիւնը դեռ արհեստաւորներու կարօտն ունի:

1915ին կարգ մը շրջանաւարտներ, որոնք արդէն տարի մը առաջ իրենց ընթացքը լրացուցեր էին, չկարենալով այլ և այլ պարագաներով մեկնիլ՝ նոյն տարին զացին, ամէնքն ալ ուսանող են Զուիցերիի մէջ և հետեւեալներն են:

1. Պ. ՏՐԻԱՆ ՄԱՋՄԱՆԵԱՆ Սեբաստացի ուսանող Գրականութեան ի Լոզան:
2. Պ. ՕՆԵԻԿ ԱՐԲԱՆԱՄԵԱՆ Անկիարացի ուսանող Երկրագործութեան ի Ֆրիպուրկ:
3. Պ. ՅՈՎՍԷԺ ՇԱՄՍԱՃԵԱՆ Անկիարացի ուսանող Երկրագործութեան ի Ֆրիպուրկ:
4. Պ. ԽՈՐԷՆ ԳԱՅԻԿԵԱՆ Սեբաստացի ուսանող Երկրագործութեան ի Ֆրիպուրկ:

Իսկ այն դասը որ իր շրջանը լրացուց 1915ին Բատուայի համալսարանը մտաւ, (բաց ի մէկէն որ Զուիցերի գնաց հոն ընելու իր համալսարանական ընթացքը). այս խումբը հետեւեալն է:

1. Պ. ԵՐՈՒԱՆԻ ԱՐՁՈՒՄԱՆԵԱՆ Երզնկացի ուսանող Բժշկութեան ի Լոզան:
2. Պ. ՄԻՆԱՍ ԶՈՒՐԵՔՃԵԱՆ Տրապիզոնցի ուսանող Դեղագործութեան:
3. Պ. ՍՏԵՓԱՆ ԱԹՃԵԱՆ Բրկնիքցի ուսանող Երկրաչափութեան:
4. Պ. ՄԱՆՈՒԿ ԽԱՄՊԷԿԵԱՆ Տրապիզոնցի ուսանող Բժշկութեան:
5. Պ. ՊԵՏՐՈՍ ՄԱԹՈՍԵԱՆ Տրապիզոնցի ուսանող Դեղագործութեան:
6. Պ. ԱՐՄԱՆ ՍԱՐԸՅԱՆ Պոլսեցի ուսանող Երկրաչափութեան:

Իսկ 1916 տարւոյն շրջանաւարտ աշակերտները՝ նոյնպէս ամէնքն ալ Բատուայի համալսարանը կը սորվին և հետեւեալներն են:

1. Պ. ՊԵՏՐՈՍ ՊԱՊԻԿԵԱՆ Տրապիզոնցի ուսանող Երկրաչափութեան:
2. Պ. ԼԵՈՒՆ ՈՒԼՈՒՃՈՃԵԱՆ Դատեմցի ուսանող Բժշկութեան:
3. Պ. ՌԱՅԱՅԷԼ ՄԻՆԱՍԵԱՆ Պոլսեցի ուսանող Բժշկութեան:
4. Պ. ԱՐՏԱՇԵՍ ՕՐԱՔԵԱՆ Պոլսեցի ուսանող Երկրաչափութեան:
5. Պ. ՀԱՅԿԱԶՆ ԱՐՓԻԱՐԵԱՆ Ալեքի ուսանող Բժշկութեան:
6. Պ. ՊԵՏՐՈՍ ՍԻՄՈՆԵԱՆ Պարտիզակցի ուսանող Երկրաչափութեան:

Հ. Ա.